

Κύριο Γιάννη Στουρνάρα
Υπουργό Οικονομικών
Fax : 210 - 3332608

ΥΠΗΡΕΣΙΑ:

ΑΡΜΟΔΙΟΣ:

ΕΣΩΤ. ΤΗΛ.:

ΙΩΑΝΝΗΣ
ΜΙΧΕΛΑΚΗΣ

25.10.2012

Αθήνα:

Αριθμ. Πρωτ.: 762

Κύριε Υπουργέ,

Όπως σας έχουμε ενημερώσει με προηγούμενη επιστολή μας, πριν από ένα περίπου μήνα, επιδεινώνεται η κατάσταση στον αγροτικό τομέα της χώρας εξαιτίας της ύφεσης στην οικονομία, της συνεχιζόμενης υπο-χρηματοδότησης, αλλά και της εντεινόμενης έλλειψης ρευστότητας στην αγορά.

Τονίζεται ότι ο ρυθμός επιβράδυνσης της τραπεζικής χρηματοδότησης προς τις γεωργικές επιχειρήσεις, με βάση τη μεταβολή του υπολοίπου των δανείων (2011 : 2,009 δις, Ιούλιος 2012 : 1,534 δις €) καταγράφει πτώση της τάξεως του 23,6 % και πλέον, ενώ στους άλλους κλάδους της οικονομίας η ροή τραπεζικής χρηματοδότησης, στο ίδιο χρονικό διάστημα, παραμένει ευνοϊκότερη. Είναι συνεπώς σαφές ότι κατά την τρέχουσα χρονική περίοδο η δυνατότητα τραπεζικής χρηματοδότησης των αγροτών και των επιχειρήσεών τους παραμένει εξαιρετικά περιορισμένη.

Διαπιστώνεται εξάλλου ότι το αγροτικό εισόδημα, που ήδη βρίσκεται όπως επιβεβαιώνουν πρόσφατα στοιχεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στο 68% του μέσου μισθού στην οικονομία μειώθηκε έντονα, τόσο κατά το 2010 (-7,6%), όσο και κατά το 2011 (-5,5%). Κρίσιμη παράμετρος της πτώσης του αγροτικού εισοδήματος παραμένει η σημαντική άνοδος του κόστους παραγωγής, όπως εκφράζεται από το μέσο γενικό δείκτη εισροών, που αυξήθηκε κατά 4% το 2010 και κατά 8,7% το 2011. Επισημαίνεται ότι στο οκτάμηνο του 2012 η άνοδος του μέσου γενικού δείκτη εισροών, σύμφωνα με τα στοιχεία της στατιστικής υπηρεσίας, καταγράφει, κατά μέσο όρο, νέα σημαντική αύξηση, της τάξεως του 6%, προερχόμενη κυρίως από τη σημαντική αύξηση στους δείκτες της ενέργειας (13,7%) και των λιπασμάτων (13,10%). Από την άλλη πλευρά, σημαντική κάμψη καταγράφεται στις τιμές παραγωγού, με πτώση του δείκτη εκροών στο επτάμηνο του 2012, της τάξεως του 2,9%. Το αποτέλεσμα είναι να διαμορφώνεται, μέχρι στιγμής, ένας ιδιαίτερα υψηλός αρνητικός δείκτης αγροτικού εισοδήματος (-8,9%).

Παρά τις δυσμενείς αυτές εξελίξεις, στο διάστημα των τελευταίων ημερών παρουσιάζονται δημοσιεύματα που αναφέρονται σε επικείμενα δυσβάσταχτα μέτρα σε βάρος των αγροτών της χώρας, τα οποία φαίνεται ότι επεξεργάζεται το οικονομικό επιτελείο της Κυβέρνησης. Σύμφωνα με τα δημοσιεύματα αυτά προκύπτει ότι προτείνονται τα ακόλουθα:

- Μείωση επιστροφής Φ.Π.Α. και ΕΦΚ πετρελαίου

Συζητείται η μείωση του συντελεστή επιστροφής Φ.Π.Α. στους αγρότες του ειδικού καθεστώτος από 11% σε 6%, ενώ παράλληλα παρουσιάζονται προτάσεις για τον σημαντικό περιορισμό της επιστροφής του ειδικού φόρου κατανάλωσης πετρελαίου. Τονίζεται ότι στην περίπτωση κατά την οποία υιοθετηθούν οι προτάσεις αυτές, θα καταστεί αδύνατη η κάλυψη ενός σημαντικού μέρους του κόστους αγροτικής παραγωγής, που κυρίως συνδέεται με τις δαπάνες προμήθειας ζωοτροφών (ύψους 2 δις € περίπου κατά το 2011), αλλά και με την κάλυψη των δαπανών για ενέργεια και λιπαντικά (ύψους 1,4 δις € περίπου κατά το 2011).

Υπογραμμίζεται ότι οι δύο αυτές σημαντικές εισροές, που καλύπτουν το 63% του συνολικού κόστους παραγωγής στον αγροτικό τομέα, αυξήθηκαν με έντονο ρυθμό στο διάστημα των τελευταίων ετών. Είναι χαρακτηριστικό ότι στο διάστημα της τριετίας 2009-2011 οι δαπάνες για ενέργεια αυξήθηκαν, σύμφωνα με στοιχεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, κατά 52%, ενώ οι δαπάνες για ζωοτροφές, στο ίδιο διάστημα αυξήθηκαν κατά 24% και πλέον. Είναι συνεπώς προφανές ότι στην περίπτωση κατά την οποία υιοθετηθούν οι αναφερόμενες προτάσεις, θα προκύψει, ως άμεση συνέπεια, **σημαντική μείωση της εγχώριας αγροτικής παραγωγής, αλλά και περαιτέρω επιδείνωση του διατροφικού ελλείμματος της χώρας.**

Επισημαίνεται ότι η ουσιαστική πρόταση που εκκρεμεί - και την οποία έχει υποβάλλει η ΠΑΣΕΓΕΣ από 16.9.2011 στον τότε Υπουργό Οικονομικών, αναφέρεται στην απλοποίηση της επιστροφής ΕΦΚ πετρελαίου στους αγρότες, αλλά και στην ανάγκη να καταστεί πιο δίκαιη, συνδεδεμένη απόλυτα με εκείνους που πραγματικά παράγουν αγροτικά προϊόντα. Για το σκοπό αυτό έχει προταθεί να υιοθετηθούν προσδιορισμένοι κατ' αποκοπή συντελεστές ΕΦΚ πετρελαίου επί των ηλεκτρονικών τιμολογίων πώλησης αγροτικών προϊόντων, διαφορετικοί, ανάλογα με τέσσερις, ή πέντε το πολύ σημαντικές κατηγορίες αγροτικής παραγωγής (όπως οι αροτραίες καλλιέργειες, οι δενδρώδεις καλλιέργειες, τα κηπευτικά παραγωγής από θερμοκήπια ή από υπαίθριες καλλιέργειες, η ζωική παραγωγή κ.α.).

Με τους συντελεστές αυτούς και την πρόσθετη ενσωμάτωσή τους στο ποσοστό επιστροφής ΦΠΑ που θα αποδίδεται στους επαγγελματίες αγρότες, η διαδικασία αυτή καθίσταται δικαιότερη και απλούστερη στην εφαρμογή της.

- Αλλαγή στον τρόπο φορολόγησης των αγροτών

Συζητείται η κατάργηση του ειδικού καθεστώτος φορολόγησης των αγροτών από ένα σύστημα τεκμαρτού προσδιορισμού εσόδων-εξόδων, με συντελεστή φορολόγησης, αρχικά, της τάξεως του 6%, με πρόσχημα την καλύτερη παρακολούθηση των τιμών των προϊόντων, ώστε να επιτευχθεί η μείωση της ψαλίδας των τιμών παραγωγού-καταναλωτή.

Επισημαίνεται ότι η τήρηση βιβλίων και στοιχείων από το σύνολο των αγροτών θα έχει ως συνέπεια τη σημαντική επιβάρυνσή τους με δαπάνες λογιστικού χαρακτήρα, ενώ δεν είναι καθόλου βέβαιο αν η διαδικασία αυτή θα οδηγήσει στη μείωση της ψαλίδας των τιμών, ζήτημα το οποίο κυρίως εξαρτάται από την εξυγίανση της αγοράς και τη λήψη μέτρων για τον έλεγχο και την εποπτεία της.

Για το ζήτημα αυτό έχουν υποβληθεί (με το από 5.7.2012 έγγραφό μας) προτάσεις της ΠΑΣΕΓΕΣ προς τους συναρμόδιους Υπουργούς, με συγκεκριμένα μέτρα και ρυθμίσεις για την εξυγίανση της αγοράς, χωρίς ωστόσο να έχουν διατυπωθεί μέχρι σήμερα άλλες, ή διαφορετικές απόψεις.

Ως προς το θέμα της φορολόγησης των αγροτών, επισημαίνεται η πρόταση της ΠΑΣΕΓΕΣ, που έχει ήδη υποβληθεί από 16.9.2011 στον τότε Υπουργό Οικονομικών, σύμφωνα με την οποία, για τους αγρότες του ειδικού καθεστώτος, οι οποίοι αποτελούν τη συντριπτική πλειοψηφία των αγροτών, στην περίπτωση κατά την οποία διακινούν τα προϊόντα τους μέσω των αγροτικών συνεταιρισμών στους οποίους ανήκουν, δεν χρειάζεται να γίνει καμία αλλαγή, με δεδομένο ότι οι αγροτικοί συνεταιρισμοί δεν αποκρύπτουν φορολογητέα ύλη, γεγονός που διασφαλίζει τη μεγαλύτερη δυνατή διαφάνεια στις συναλλαγές.

Για τους υπόλοιπους που διακινούν τα αγροτικά τους προϊόντα από τρίτους αγοραστές – επιτηδευματίες, τότε οι αγρότες μπορεί και πρέπει να εκδίδουν, οι ίδιοι, σχετικό παραστατικό (ηλεκτρονικό τιμολόγιο πώλησης). Στις περιπτώσεις ωστόσο αγροτών που το φορολογητέο τους εισόδημα προέρχεται από σημαντικό κύκλο εργασιών, που υπερβαίνει το επίπεδο ενός μικρομεσαίου αγρότη, τότε οι αγρότες αυτοί πρέπει να ενταχθούν στο κανονικό καθεστώς.

- Φορολόγηση αγροτικής γης

Συζητείται η επιβολή φόρου κατοχής αγροτικής γης, στην οποία περιλαμβάνονται και τα καλλιεργούμενα αγροτεμάχια. Αν και δεν έχει καταστεί σαφής η συζητούμενη αυτή πρόταση, κρίνεται αναγκαίο να τονισθεί ότι τα καλλιεργούμενα αγροτεμάχια δεν αποτελούν, για να φορολογηθούν, είδος πολυτελείας. Αντίθετα, αποτελούν έναν από τους πλέον κρίσιμους συντελεστές αγροτικής παραγωγής, οι οποίοι, όπως είναι γνωστό, δεν φορολογούνται.

Ωστόσο, το κύριο ζήτημα που υφίσταται για την ανάπτυξη του αγροτικού τομέα, συνδέεται με το έλλειμμα πολιτικής γης, όπως έχει επανειλημμένα επισημανθεί στις προτάσεις της ΠΑΣΕΓΕΣ, οι οποίες έχουν υποβληθεί στις 5.7.2012 στην Κυβέρνηση και στους συναρμόδιους Υπουργούς. Άμεση επιδίωξη είναι να αρθούν όλα τα εμπόδια, οι στρεβλώσεις και οι αγκυλώσεις, όχι μόνο για την άσκηση της αγροτικής δραστηριότητας, αλλά κυρίως για την απρόσκοπτη υλοποίηση των επενδύσεων. Επισημαίνεται ότι η οργάνωση και η ανάπτυξη του αγροτικού τομέα απαιτεί πολιτικές που στοχεύουν στη διατήρηση της αγροτικής γης και στη χωροθέτησή της με την καθιέρωση των χρήσεών της, αλλά και για την προστασία της, ώστε να σταματήσει ο έντονος και συχνά αλόγιστος ανταγωνισμός από τις άλλες χρήσεις γης (τουρισμός, βιομηχανία, οικιστική αξιοποίηση).

Συνδέεται επίσης με την ανάγκη λήψης μέτρων - με την επιβολή ενός μικρού τέλους, στις εγκαταλειμμένες γεωργικές γαίες. Στο πλαίσιο αυτό, αποκτά προτεραιότητα η δημιουργία ενός εθνικού αγροτικού κτηματολογίου με στόχο την κατοχύρωση της ιδιοκτησίας των εκτάσεων που έχουν, εδώ και πολλά χρόνια, παραχωρηθεί στους αγρότες και καλλιεργούνται. Η βάση δεδομένων των καλλιεργούμενων εκτάσεων που έχει αναπτυχθεί στο ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης των ενισχύσεων, μπορεί να αποτελέσει την αφετηρία για τη δημιουργία του αγροτικού κτηματολογίου.

Είναι προφανές ότι για την υλοποίηση της σημαντικής αυτής προτεραιότητας απαιτείται η ανάληψη πολιτικής πρωτοβουλίας, θεσμικού χαρακτήρα, από τα συναρμόδια Υπουργεία Περιβάλλοντος και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

- Μέτρα σε βάρος των συνταξιούχων αγροτών που είναι ασφαλισμένοι στον ΟΓΑ.

Συζητείται η μηνιαία περικοπή 30 ευρώ από συνταξιούχους του ΟΓΑ, η περικοπή της 13^{ης} και 14^{ης} σύνταξής τους, αλλά και η εκ νέου σημαντική αύξηση της μηνιαίας εισφοράς των ασφαλισμένων του ΟΓΑ για την κάλυψη των δαπανών ασθένειας.

Τονίζεται ότι η πλειοψηφία των συνταξιούχων του ΟΓΑ βρίσκεται στο πλέον χαμηλό επίπεδο μηνιαίας βασικής σύνταξης, κυμαινόμενη κατά μέσο όρο από 363 έως 443 ευρώ περίπου, αποτελώντας το 50% και πλέον του συνολικού αριθμού, ενώ είναι γνωστό ότι η οικονομική κατάστασή τους βρίσκεται σήμερα σε οριακό σημείο, μια και αδυνατούν να ανταπεξέλθουν στις δαπάνες της καθημερινής διαβίωσης. Στην περίπτωση μάλιστα κατά την οποία υιοθετηθεί η περικοπή της 13^{ης} και 14^{ης} σύνταξής τους, τότε η ετήσια μείωση εκτιμάται ότι θα υπερβεί το επίπεδο του 20% και πλέον. Συνεπώς η πρόταση αυτή είναι σαφές ότι κινείται στο όριο της κοινωνικής αναληψίας και οφείλεται άμεσα να αποσυρθεί.

Επισημαίνεται πάντως ότι το ζήτημα της βιωσιμότητας του ΟΓΑ στους κλάδους υγείας και συντάξεων αντιμετωπίστηκε από την ΠΑΣΕΓΕΣ με ανάθεση εκπόνησης ειδικής μελέτης από έμπειρους και εξειδικευμένους αναλογιστές. Η μελέτη αυτή, που υποβλήθηκε τον Φεβρουάριο του 2010 στον τότε Υπουργό Εργασίας, περιείχε συμπεράσματα και προτάσεις που απέβλεπαν στην επιμήκυνση της βιωσιμότητας των κλάδων αυτών, έτσι ώστε να παραταθεί το όριο της από 7 έτη σε 13 έως 15 έτη.

Η μοναδική παρέμβαση που υιοθετήθηκε για το ζήτημα αυτό, ήταν η σημαντική αύξηση της ασφαλιστικής εισφοράς των ασφαλισμένων και των συνταξιούχων του ΟΓΑ κατά 14,6% την περίοδο 2010-2011 και επιπλέον κατά 4,9% την περίοδο 2011-2012. Συνεπώς η νέα προτεινόμενη σημαντική αύξηση της ασφαλιστικής εισφοράς αποτελεί ένα αποσπασματικό μέτρο, που θα επιβαρύνει εκ νέου τους ασφαλισμένους και τους συνταξιούχους του Οργανισμού, χωρίς ωστόσο να αποφασίζεται ο σχεδιασμός μιας μακροχρόνιας πολιτικής για την αντιμετώπιση της βιωσιμότητας των δύο αυτών σημαντικών κλάδων ασφάλισης των αγροτών.

- Συνολική επιβάρυνση των μέτρων.

Συμπερασματικά, σημειώνεται ότι σύμφωνα με ορισμένα δημοσιεύματα και διαρροές, οι αναφερόμενες προτάσεις εκτιμούν ετήσια επιβάρυνση των ασφαλισμένων αγροτών και των συνταξιούχων του ΟΓΑ με ένα ποσό της τάξεως του 1,1 δις ευρώ περίπου, των αγροτών-παραγωγών από τη μείωση της επιστροφής Φ.Π.Α. και του ΕΦΚ πετρελαίου με ένα ποσό της τάξεως των 250 εκατ. ευρώ, από τη φορολόγηση της αγροτικής γης με ένα ποσό της τάξεως των 500 εκατ. ευρώ, αλλά και με ένα σημαντικό ποσό από την αλλαγή στον τρόπο φορολόγησής τους.

Συνολικά, η επιβάρυνση του αγροτικού τομέα από τα σχεδιαζόμενα μέτρα, φαίνεται ότι ανέρχεται σε ένα ποσό που προσεγγίζει το ύψος των 2 δις ευρώ περίπου, μέγεθος το οποίο δεν απέχει σημαντικά από το ετήσιο ύψος των άμεσων ενισχύσεων που καταβάλλονται στους αγρότες-παραγωγούς, ενώ, αν πραγματικά ισχύει, αντιστοιχεί στο

20% και πλέον της αξίας της γεωργικής παραγωγής της χώρας (κατά το 2011) σε τρέχουσες, βασικές τιμές.

Προκειμένου ωστόσο η ενημέρωσή μας να μην βασίζεται σε διαρροές, οι οποίες ενδεχόμενα διοχετεύονται και από κύκλους του Υπουργείου σας, κρίνεται απόλυτα αναγκαίο να μας γνωρίσετε το μέγεθος της συνολικής επιβάρυνσης των μέτρων που σχεδιάζει το οικονομικό επιτελείο της Κυβέρνησης.

Σε κάθε περίπτωση πάντως θεωρείται αναγκαία η παρέμβασή σας προκειμένου να ληφθούν άμεσα υπόψη οι επισημάνσεις και οι προτάσεις που αναφέρθηκαν προηγούμενα.

Με τιμή

Κοινοποιήσεις :

1. κ. Αθανάσιο Τσαυτάρη – Υπουργό Αγροτ. Ανάπτυξης & Τροφίμων
2. κ. Μάξιμο Χαρακόπουλο – Αναπλ. Υπουργό Αγροτ. Ανάπτυξης & Τροφίμων
3. κ. Γ. Μαυραγάνη – Υφυπουργό Οικονομικών
4. κ. Γ. Κριτσέλη – Γενικό Διευ/ντή Φορολογίας Υπουργείου Οικονομικών.